

DORPS_ERF voor
SINT-LIEVENS HOUTEM

PULS_net | Vandehoek Coenegracht Kromwijk

PULS_net CVBA
i.s.m. VANDENHOEK COENEGRACHT KROMWIJK

k/a ST. ELISABETHSTRAAT 37a
2060 ANTWERPEN
T 03 270 16 15 F 03 270 16 16
info@pulsnet.be

p/a FERDINAND MAESSTRAAT 51
2550 KONTICH

Open Oproep 803 Herinrichting marktplein Sint-Lievens-Houtem

DORPS_ERF voor SINT LIEVENSHOUTEM

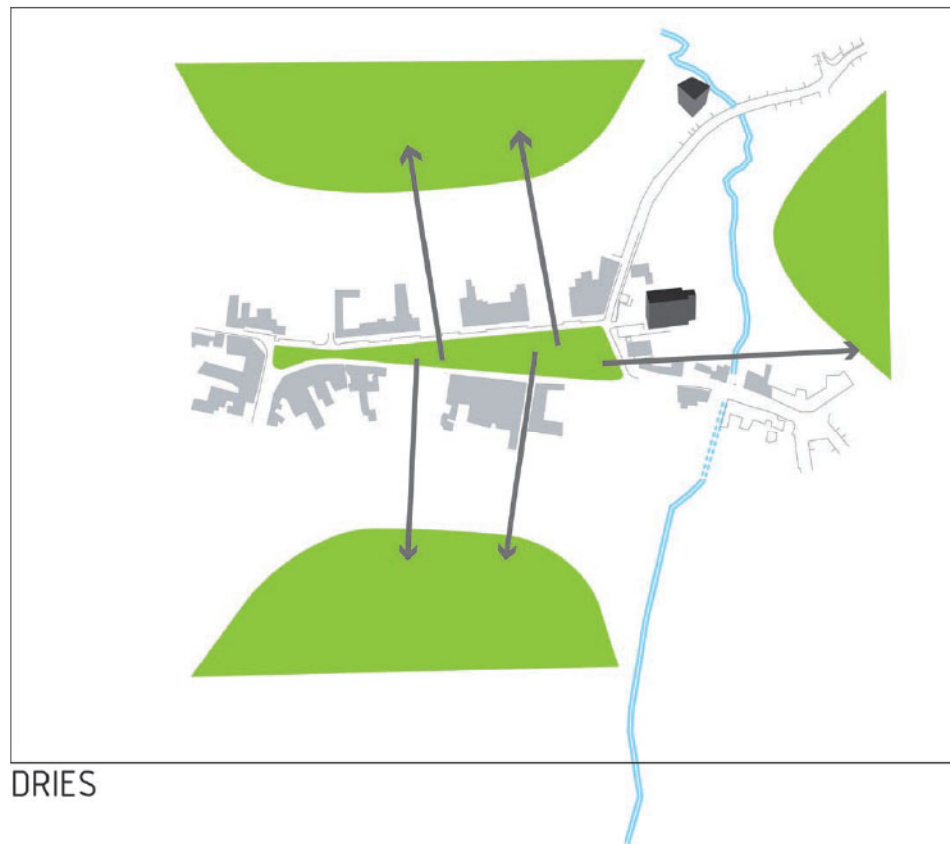
Hier In Aaigem

*Plattelandsmisprizende gezwollen nekken uit de stad,
jullie denken in je pretentieuze grootheidswaan dat
hier op de onze boerenbuiten nu eens nooit wat gebeurt
en dat het altijd naar eh, dinges, zoogdierderivaten geurt,
Neem die zogenaamde stilte waarvan je neurotisch wordt,
wel, ik zweer jullie, we komen hier geen decibel te kort:
er zijn ijskarren, tractoren, pikdorsers en loelend vee,
hier in Aaigem hebben we niet over rust te klagen, nee!
Eén keer in de maand gemiddeld stort hier 'n F-16 neer,
die maakt elke maal een visvijver bij
en dit lokt alweer een hoop vissers
die niet kunnen vissen zonder karabijn,
om de reigers neer te leggen die ook dol op vissen zijn.
Mis je de benzinegeuren, nu die hebben we hier ook,
van de grasmaaiers en kettingzagen, plus de oliestook
voor de pluimveebatterijen en de bloemenindustrie,
hier in Aaigem stinkt het beter dan bij jullie, akerdjie!
Hoor ik goed, wou je beweren dat hier toch geen dieven zijn,
hoeveel dieven moet ik leveren, 'n gros of 'n dozijn,
slimme dieven, domme dieven, zoals die bij de pastoor,
de kerel ging er met de hele voorraad aflaten vandoor.
Maar de veldwachter, en half genie en moedig als een leeuw
volgde onversaagd de delinquenten sporen in de sneeuw,
het was net Agatha Christie en 't kwam in 't parochieblad,
hier in Aaigem bloeit de misdaad even mooi als in de stad!
Toegegeven, wat vermaak betreft, gaat het hier eerder kalm,
met toch een wekelijks 'n knus orgietje in zaal Torengalm,
's zomers laten w'onze slimme gedresseerde egels los
als de woeste wielerterroristen komen aangeklost.
Tegen wandeltochtfanaten helpen knikkers op de weg,
deze rollend' argumentjes doen het door de band niet slecht
en we zenden ze daarna nog opgelapt en wel naar huis,
hier in Aaigem hebben w'ook het wit-gele, groene en rode kruis!
Jullie doen rustig aan partnerruil en promiscuiteit,
maar wie biedt zulkdanig weidse perspectieven als een giet,
zo'n lief en teder beestje, zo'n slim en lekker stuk
vraagt nooit om alimentatie als het huwelijk mislukt.
Wat betreft de bioscopen: om de één, twee, drie, vier jaar
komt pater Octaaf, scheutist met dia's van de evenaar,
en soms staan daar zwarte dames op in naturistenstaat,
hier in Aaigem weten we wel hoe het in de wereld gaat!
We gaan niet met de mode mee, dat heeft geen enkele zin,
de mode maakt toch kringetjes, ze haalt ons hier wel in,
geen ringen door onze neuzen en geen groen gespoten jaar
en 't café "bij Sieke" is voorwaar geen travestietenbar.
Zonder punk- of rock 'n rollgroep is het leven nog niet saai
en we hebben toch ook een harmonie en die maakt ook lawaai,
kortom, hier in Aaigem hebben we alles, en goedkoper bovendien,
wij in Aaigem zijn begot niet zo debiel als w'er uit zien!*

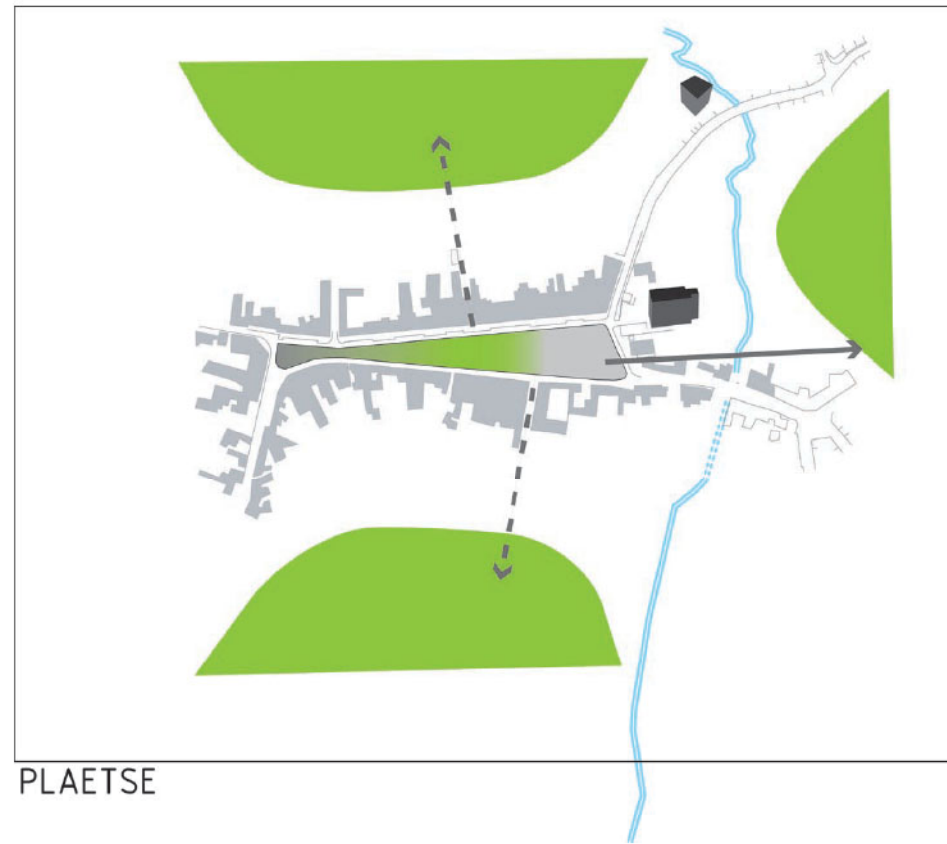
Jan De Wilde

INHOUD

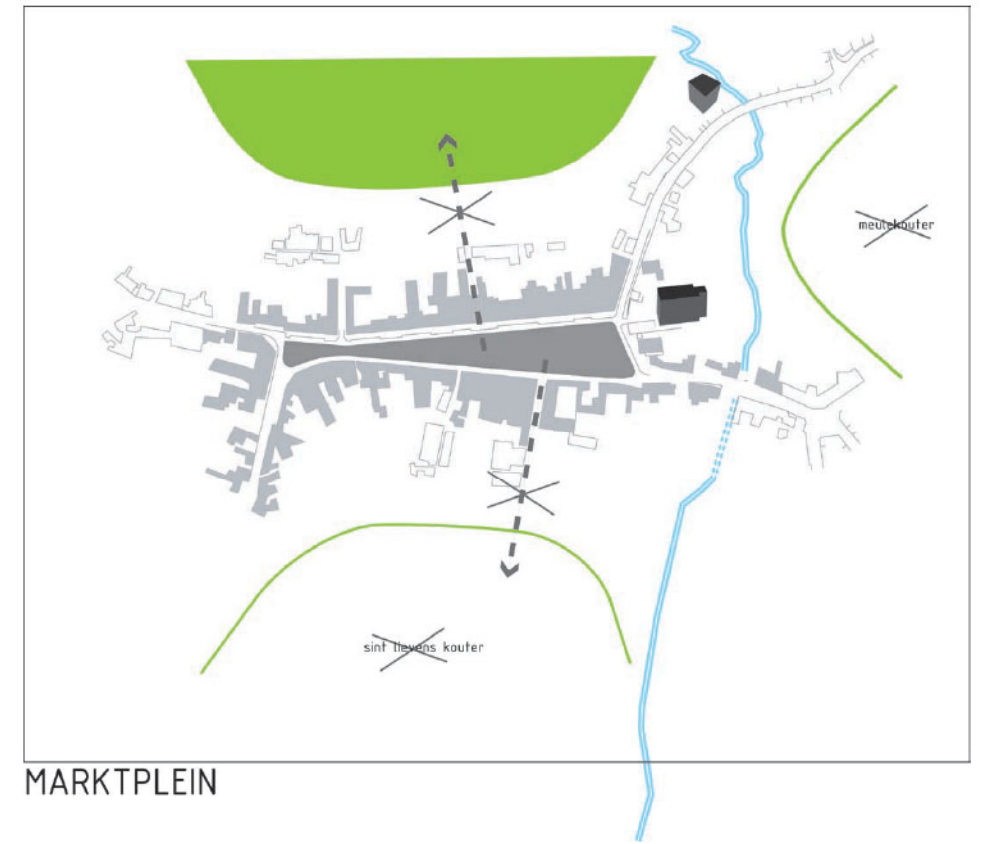
INHOUD	5
Lezing van het landschap	7
1. Een pastoraal landschap van kouters, wastines en beekvalleien: niets was er voor niets	7
2. Een landschap in transitie: de zoektocht naar een strategie	7
3. Maximaal herstel van de historisch landschappelijke context: een ambitieuze doelstelling?	9
4. Conclusie	9
Lezing van de opdracht	11
5. Ambitie van de bouwheer	11
Visie	13
6. Landschappelijke ontwikkelingsstrategie	13
7. Stapstenen naar het heuvellandschap	15
8. Specifieke bouwstenen voor het plein	21
Ontwerp	27
9. Ontwerptekeningen	29
10. Sferen	31
11. Raming	33
Colofon	35

DRIES

PLAETSE

MARKTPLEIN

Lezing van het landschap

1. Een pastoraal landschap van kouters, wastines en beekvalleien: niets was er voor niets.

Het oorspronkelijke pastorale landschap rond Sint-Lievens-Houtem is uniek, traditioneel en kleinschalig. Het dorp lag tot begin deze eeuw genesteld tussen de grote Hof-, Molen en St. Lievenskouter die als 'open fields' door de parochiale gemeenschap in blokpercelen ontgonnen werden. De vierde, veel kleinere 'kerk' kouter was de verbinding tussen de Hof-, Muelen- en St. Lievenskouter. In die positie speelde de kerkkouter een centrale verbindende en verdelend rol in het dorp.

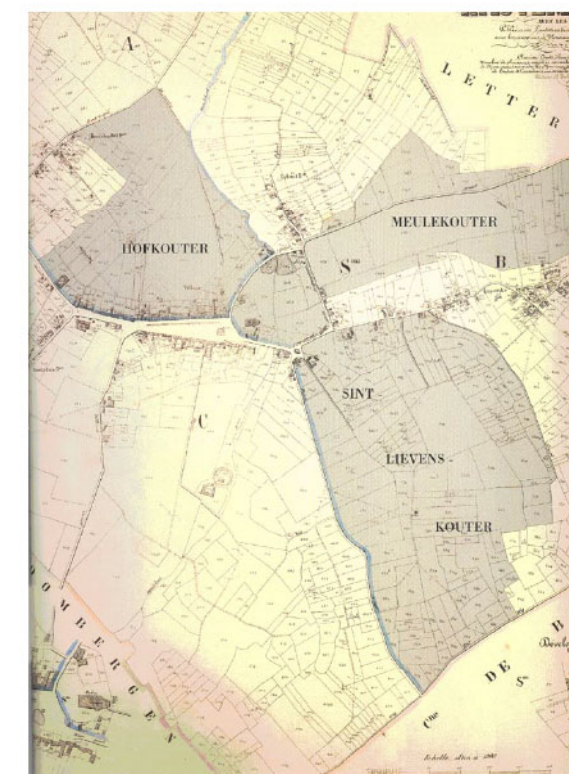
De koutergronden werden bewerkt door pachters die net achter hun eigen woningen ook 'heiningen' (herkenbaar als repel- of lintpercelen) bewerkten. De goed ontwaterde leemkouters waren rijke gronden waarvan de opbrengst de pachthoeve in eigendom van de Sint Baafsabdij toekwam. De lager gelegen valleigebieden met vochtige beemden deden dienst als graasweiden voor het vee. De watermolen aan de Cottenbeek zorgde voor de nodige drijfkracht en waterregulering. De open wastines rondom de kouters ver buiten het dorp zorgden voor geriefhout en meststrooisel en deden dienst als occasionele graasplek voor het vee.

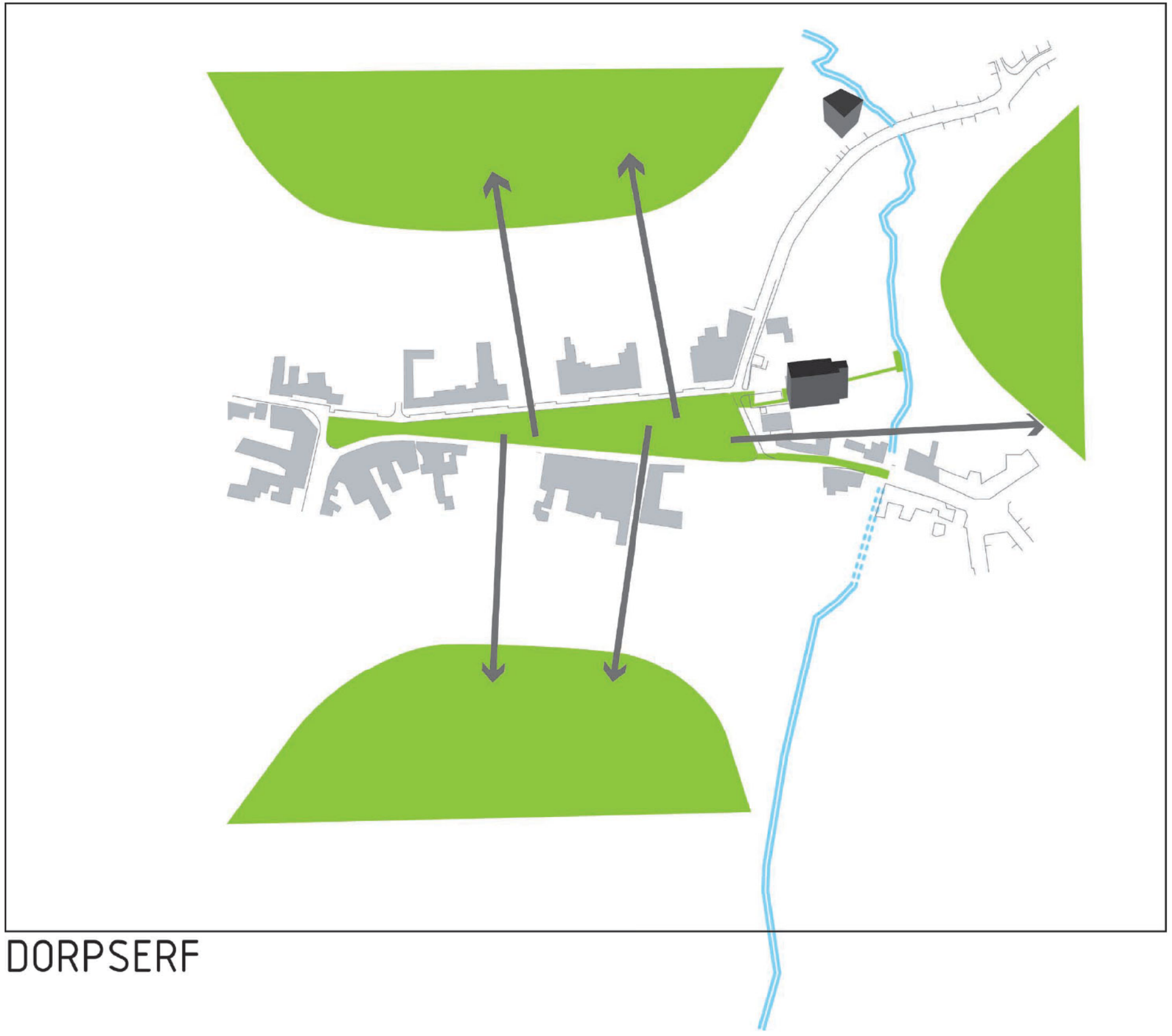
De open ruimte was ruim vertegenwoordigd en bebouwing erg schaars. De kerktoren van de St. Michielskerk (°976) fungeerde als spiritueel baken in het landschap. Rond de kerk een dunne schil van kleinschalige gebouwen geconcentreerd rond de dries waarop s' avonds het rondolend vee langs driftwegen bijeengedreven werd. Woningen, dries en kerk markeerden samen de parochie als belangrijkste collectieve gemeenschapsvorm in het open landbouwlandschap; vormgegeven door en voor de bewoners ingegeven door een heldere 'boerenlogica'.

2. Een landschap in transitie: de zoektocht naar een strategie.

Dat pastorale landschap rond Sint-Lievens-Houtem is nu in transitie. Het unieke open en traditioneel landschap kampt met vandaag met een snel toenemende verstedelijking. De open ruimte raakt sterk versnipperd en onleesbaar. De verspreide (lint)bebouwing werkt sterk ruimtebegrenzend. Samen met de steeds ijlere link van het dorp als woonplaats en het landschap als werkplek (voor voedselproductie) komt ook de ruimtelijke link op de tocht te staan. Dorp en landschap groeien van elkaar weg. Hoe sterker die groei hoe sterker die polariteit. De oorspronkelijke boers – pastorale maat wordt geconfronteerd met een grotere stedelijk maat onthecht van de plek. Op de open kouters wordt niet langer ruimte geproduceerd maar ruimte geconsumeerd. Het lyrisch betoog van Jan de Wilde is niet meer ver af....

In deze steeds veranderende ruimtelijke context wil PULS_net op zoek gaan naar een andere attitude t. o. v. het landschap en de toekomstige ontwikkelingen. In het verstedelijkt Vlaams heuvellandschap lijkt het openhouden van de open ruimte in het bijzonder de kouters een essentieel onderdeel in het behoud van het eeuwenoude cultuurlandschap. Hoe dient er omgegaan met bebouwing in een open kouterlandschap? Welke typologische kenmerken zijn belangrijk voor die bebouwing? Hoe groot zijn en welke vorm hebben de percelen? Hoe worden die begrensd? Welke strategische plekken komen in aanmerking voor deze kentering in onoordeelkundig ruimtegebruik?

DORPSERF

3. Maximaal herstel van de historisch landschappelijke context: een ambitieuze doelstelling?

De huidige dorpsplein van Sint-Lievens-Houtem is historisch sterk geëvolueerd als gevolg van haar steeds evoluerende functie aangepaste aan de maatschappelijke noden en eisen.

Ze vind haar oorsprong in een brede weg die evolueerde in een dries. De dries stond als veekraal en drenkplaats met driftwegen in verbinding met het kouterlandschap eromheen. De gemeenschapsfunctie van de dries was belangrijk getuige het schepenhuis, 't Calf en de schandpaal. De dries werd later een onverharde 'plaetse' met uitgesproken regionale functie; druk bezocht door bedevaarders en markthandelaars vereeuwigd in het stenen marktkruis. De bebouwing verdween en de plaetse werd pas veel later (1970) een multifunctioneel verhard parkeerplein.

De vorm en oppervlakte (1.95 Ha) beef doorheen de eeuwen quasi ongewijzigd in tegenstelling tot de bebouwing eromheen. Hoe sterker die bebouwing hoe groter de loskoppeling van landschappelijke context. De oorspronkelijke dunne bouwschil rond de dries dikte aan tot het verstedelijkt amalgaan van vandaag. De St. Michielskerk staat nog steeds als baken in het dorpscentrum., maar het is niet langer de a typische krans van bebouwing in het landschap, maar de a typische openheid tussen bebouwing die de centraliteit in het dorpscentrum markeert. Het dorpsplein staat zo ongewild en tijdloos exemplarisch voor de breuk tussen het dorp en het landschap.

PULS_net wil het dorpsplein als speerpunt aangrijpen om de functionele en ruimtelijke binding met de ruimere omgeving te herstellen en zo de 'genius loci' te consolideren. Het is immers op het dorpsplein dat onmiddellijk en op korte termijn ingegrepen kan worden. Parallel met deze doelstelling wordt ook een nieuwe functie voor het plein geambieerd en dit op een lokaal en regionaal schaalniveau.

4. Conclusie

Verlies aan ruimtelijke en functioneel maatschappelijke samenhang (identiteitsverlies) door overmaats menselijk ingrijpen in het pastorale landschap van de beekvalleien en kouters.

Lezing van de opdracht

5. Ambitie van de bouwheer

Algemeen wenst de opdrachtgever het 'welzijn van de bewoners' te maximaliseren. De gemeente wenst de betekenis en de waarde, cq de identiteit, van het marktplein voor Sint-Lievens-Houtem op zowel ruimtelijk als op socio-cultureel vlak duidelijk te herdefinieren. Het marktplein is structuurbepalend voor de gemeente en is een belangrijk sleutelstuk in de visieontwikkeling voor de toekomst van Sint-Lievens-Houtem.

Het is duidelijk dat het marktplein een cultureel erfgoed is dat identiteit van deze plattelandsgemeente bepaalt en waarin ontmoeting centraal zou moeten staan.

De noodzaak voor een ontwerp van dit plein is duidelijk. Vandaag is het plein in onevenwicht met zijn directe omgeving, waar initieel wel een grote verbondenheid bestaan. Door de evolutie van de maatschappelijk noden en door een integraal ander gebruik van het plein is het vandaag even noodzakelijk het verband met het kwalitatief 'achterliggend' landschap te herstellen. PULS_net ziet het daarom ook als directe taak van de opdrachtgever de ontwikkeling van het marktplein te koppelen aan de herontwikkeling van de directe omgeving.

Hiertoe dient de opdracht volgens PULS_net duidelijker geformuleerd te worden als een studieopdracht voor de landschapsbeleving voor de gemeente Sint-Lievens-Houtem met in het bijzonder de herinrichting van het marktplein en de directe omgeving ervan.

Visie

De markt van Sint-Lievens-Houtem is één van de grootste dorpspleinen van Vlaanderen. Deze *plaats* was van oudsher de link met de omgeving. Een plek waar mens en vee samenschoolden in een beschermde omgeving. De toen groene ruimte, ooit de springplank naar het landschap en daar direct aan grenzend, werd zo tot het centrum van het dorpsleven en de *plaats* vanwaar men vertrok en weerkeerde.

Puls_net is van mening dat het verlies van de samenhang tussen het marktplein en het omliggende landschap dringend hersteld moet worden. Het marktplein moet in de toekomst de rol van 'dorpsverdeler' terug toebedeeld krijgen. Het plein ontstond namelijk uit puur praktische en economische redenen waardoor het onlosmakelijk verbonden was met haar context. Vandaag moet deze interactie terug voelbaar worden.

Het marktplein moet opnieuw geconnecteerd worden met haar ruimere omgeving en zal op die manier haar taak als verdeler terug opnemen.

Op bovenlokale schaal moet Sint-Lievens-Houtem zich profileren als poort naar het Vlaamse heuvelland. De bestaansreden van Sint-Lievens-Houtem zou niet enkel gezocht moeten worden in die van een centrale handelsplaats, Sint-Lievens-Houtem zou tevens op toeristisch gebied een belangrijke en economische rol kunnen spelen. Nergens wordt de ruimtelijke aanwezigheid van het heuvelland zo sterk geproefd als van op het, te ontwerpen, plein. Door de schaal en de lengte ontstaat een ruimtelijk gevoel dat op weinig andere plaatsen ervaren wordt.

Het plein wordt een schans naar het Vlaamse heuvellandschap waar gerecreëerd wordt en waar de intrinsieke kwaliteiten van het landschap met respect ontdekt kunnen worden. Deze nieuwe taak begint voor PULS_net op het plein. Het is hier dat je je wagen laat staan om het heuvelland in te wandelen en te fietsen. Hier wordt jaarlijks de grote mountainbike wedstrijd van het heuvelland gestart.

Met bovenstaande ambitie in gedachte wil PULS_net het beeld van een 'dorps_erf' introduceren. Zoals een archetypische boerenhoeve met zijn hoofdbouw, stallingen, waterput, gracht en notenboom, met een deels verhard en een deels onverhard erf,... één helder werkzaam geheel vormt, kan ook het nieuwe 'dorps_erf' de verschillende dorpsfuncties opnemen tot één typologisch geheel. Kerk en gemeentehuis als protagonisten, waterafvoer en tijdelijke waterberging als link met de vallei, verharding en groen als gebruiksruiimte, schandpaal en marktkruis als relict, ... Zij worden allen samen tot een logisch geheel verwerkt. Het uiteindelijke doel is de hoofdplaats van het dorp zijn eigen eenvoudige 'boerenlogica' en lay-out terug te geven tot appreciatie van passant, bezoeker of bewoner.

6. Landschappelijke ontwikkelingsstrategie

De ambitie van de gemeente moet starten met een visie op de ruimere omgeving rond het plein. Gezien de blijvende druk op het buitengebied en op de omliggende kouters dient naast een RUP ook een landschapsontwerp gemaakt te worden voor de ruimtelijke ontwikkeling van deze gebieden. De uitgangspunten in het bindende gedeelte van het structuurplan van de gemeente vertrekken vanuit dezelfde principes, maar het huidige aanbod in het woonuitbreidingsgebied van Polbroek wordt nog steeds totaal voorzien om te verdichten. Het uitbreidingsgebied van 's Hondshuffel zou wel deels worden herbestemd.

PULS_net acht het mogelijk een bebouwingstypologie te ontwikkelen met oog voor de landschappelijke ervaring van de koutervallei. Deze typologie garandeert de openheid van het landschap maar laat plaatselijke verdichting toe. Langsheen de bestaande steenwegen kan, op wel gekozen plaatsen, een laterale en gegradeerde stripontginning van de kouters mogelijk gemaakt worden, zoals dit op enkele plaatsen reeds aanwezig is.

Het landschapsplan is een aanzet tot juiste attitude naar het landschap met zijn kouters. Daarom moeten volgende onderzoeksvragen door ontwerpmatig onderzoek bestudeerd worden; Hoe wordt er omgegaan met bebouwing in dat kouterlandschap, welke typologische elementen zijn belangrijk? Hoe worden de randen afgewerkt? Wat kan de grootte zijn van bouwvolumes en percelen, de historische referentie naar de repelpercelen indachtig? Zijn er nieuwe publieke functies ontwikkelbaar op kouters?...

7. Stapstenen naar het heuvellandschap

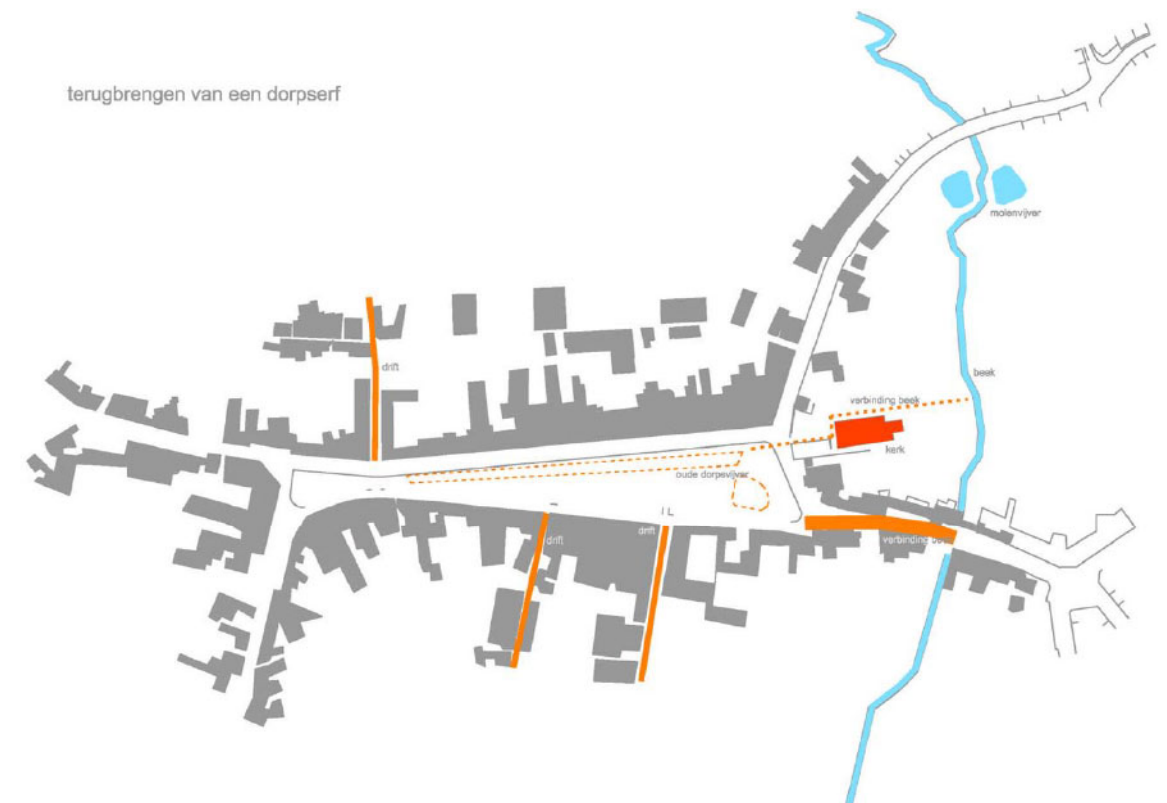
Van parkeerplein naar dorps_erf

De kenmerken van het pastorale landschap zijn te herkennen in een hoeve op een boerenerf ten zuiden van het plein. Het boerenerf is namelijk een privé typologie van "de plaetse". Het hof is een omweld erf met bebouwing, "de plaetse" is een publiek erf met een krans van bebouwing met één open zijde aan de kant van de kerk, waar het zicht op landschap van op plein wordt gegarandeerd.

Naar analogie van de typologie van het boerenerf, én met oog voor de totale ruimte en de omliggende context, moet het plein opnieuw ontworpen worden. Zoals de poort, de hoeve, de stallen, de waterput, de pomp en de mesthoop een plaats hebben op het boerenerf, moet ook alles op het plein van Sint-Lievens-Houtem een juiste plaats krijgen. Het is daarom van belang dat niet enkel alle puntrelicten die nu nog aanwezig zijn een juiste plaats krijgen op het dorps_erf maar ook de verwijzing naar eerder verloren identiteitsbepalende gegevens, zoals bvb. de open gracht, de paardenpoel en het schepenhuis.

Herstel van de functie van het plein

Daar waar vroeger de omliggende bebouwing (vermoedelijk) enkel woningen waren met uitzondering van de kerk, het gemeentehuis, de school en enkele herbergen, is de functionele kaart van het plein vandaag, een resultaat van de maatschappelijke nood aan meer stedelijke functies. (financiële instellingen, een doe-het-zelf zaak, fotograaf,...) Opmerkelijk is wel dat de noordkant van het plein de meeste commerciële functies huisvest, die op die manier allemaal op het zuiden georiënteerd zijn en bijgevolg optimaal genieten van de bezonning. Bovendien is deze inplanting een vermoedelijk gevolg van de bestaande circulatiepatronen. PULS_net erkent de noodzaken van deze functies en wil ze met het ontwerp terug op de publieke ruimte brengen en de directe bestaanredenen van de 'plaats' beter verankeren in landschap.

Introductie van de dorpsdrempel

Naar analogie van het beeld van een robuuste dorpel in blauwe steen aan de deur van de hoeve, krijgt het marktplein van Sint-Lievens-Houtem een duidelijk gemarkeerde opstap naar het Vlaams Heuvellandschap. Aan de zijde van de handelsfuncties (noordzijde) wordt een verharding geïntroduceerd die meerdere functies aankan en die de belangrijkste functies van het dorp er letterlijk op plaatst. De kerk, het kerkhof en het gemeentehuis staan eveneens op de dorpsdrempel. Vernoemde drempel vormt de directe link met de achterliggende kerkkouter, met de beekvallei van de Cotthembeek en met de fabriek. De drempel is de drager van de beeldbepalende elementen van Sint-Lievens-Houtem die vandaag te veel verloren was.

Deze 'zone' wordt gelijkvloers aangelegd in Belgische porfierkasseien en refereert direct naar het collectieve geheugen van de plek. Komende vanuit de aangrenzende straten rijdt men de drempel op en ervaart men een ruimte die zowel plaats biedt aan het verkeer, maar ook aan de terrassen voor de cafés, aan zones voor kortparkeerders en aan een stallingplaats voor de doe-het-zelf zaak. Deze zone geeft ruimte aan de behoefte van elke commerciële functie grenzend aan de dorpsdrempel. De dorpsdrempel ontlast het dorps_ erf door concentratie.

Introductie van 'the green'

Door een zeer intensief gebruikte zone zoals de "drempel" te introduceren, wordt het mogelijk een belangrijk deel van de publieke ruimte open te houden, zowel in effectieve oppervlakte als mbt functioneel programma. Gezien de toch relatief lage bezettingsgraad van het huidige plein, kiest PULS_net bewust voor het vrijwaren van een groot deel van de ruimte.

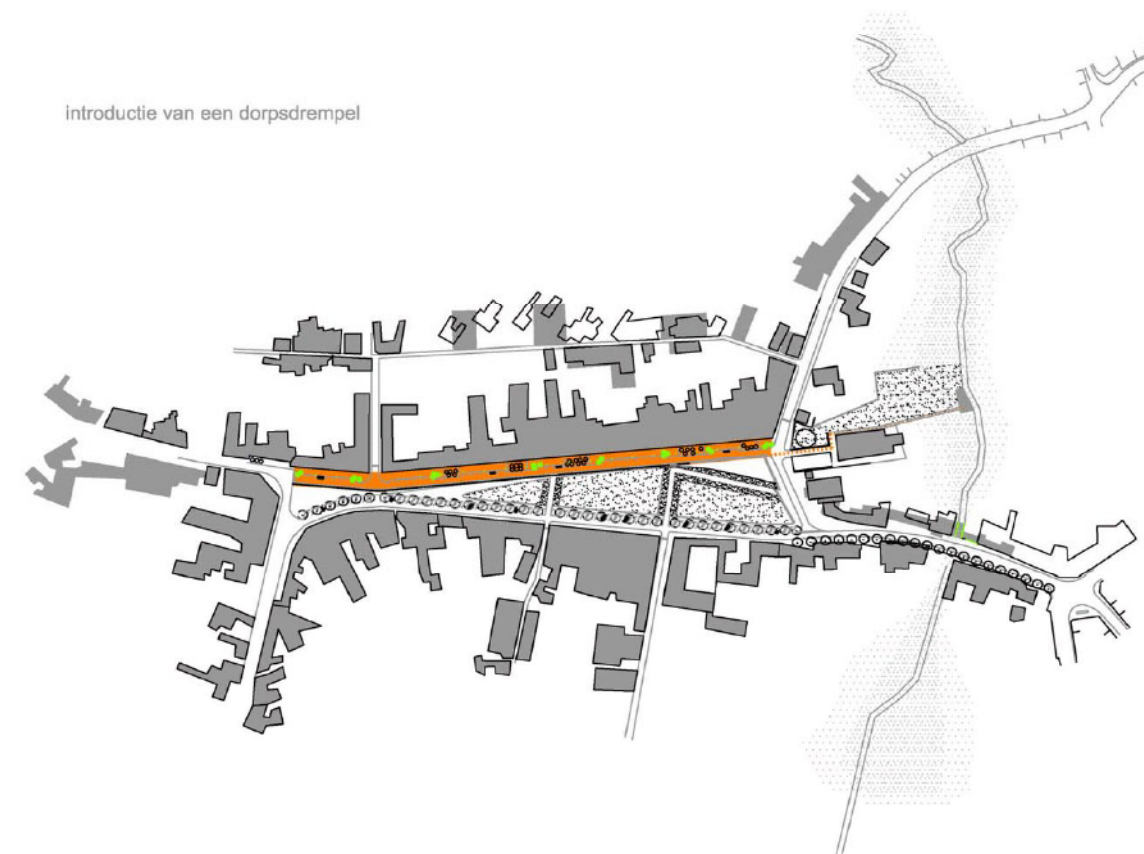
Concreet vertaalt dit zich in een plan met een aanzienlijke oppervlakte aan gras hetgeen gekenmerkt wordt door rust.

De centrale open ruimte wordt 1 keer per jaar maximaal gekoloniseerd door de jaarmarkt, maar de rest van het jaar wordt deze plek hersteld met respect voor de open ruimte. Wat op grote schaal dient te gebeuren voor heel Sint-Lievens-Houtem, namelijk het herstellen van de attitude tegenover de open ruimte, kan vandaag aangezet worden aan de hand van dit project.

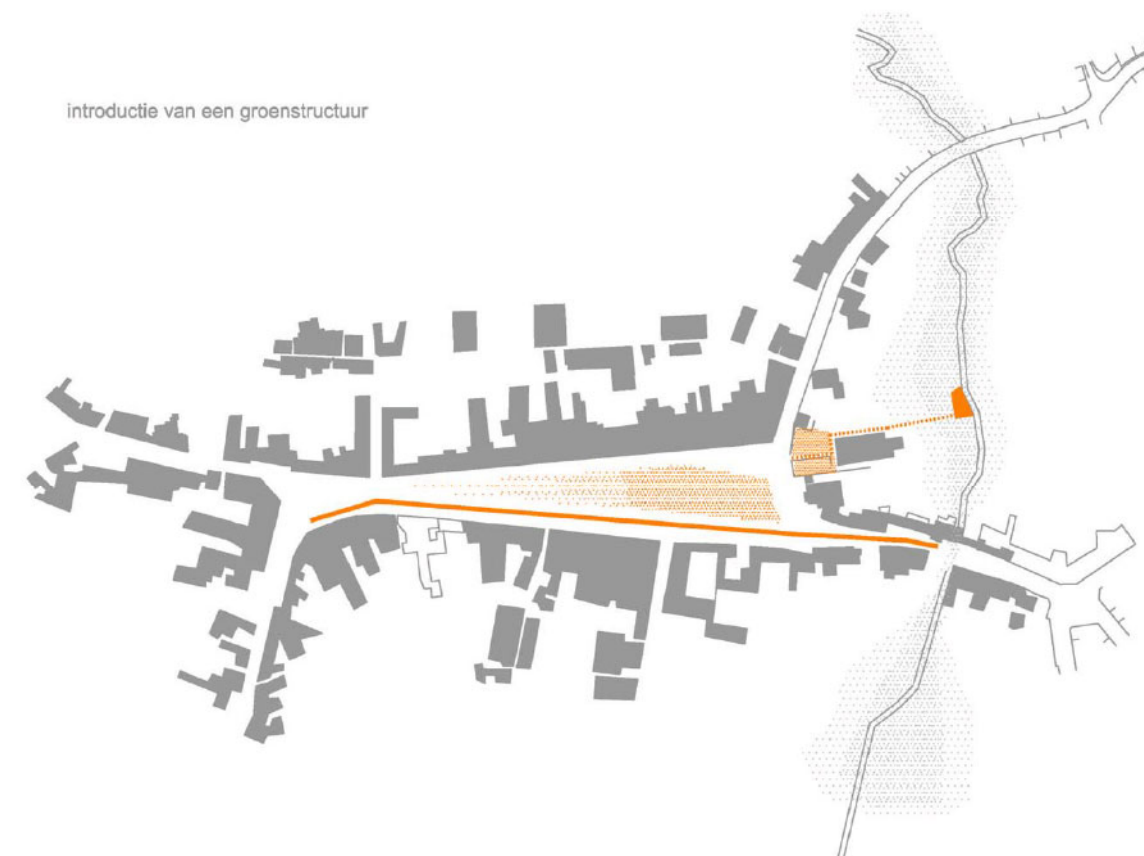
De bomenrij aan de noordkant wordt zowel om technische als om ruimtelijke redenen, gerooid. Enerzijds zijn deze kastanjabomen niet meer gezond, anderzijds dient het perspectief op de kerk hersteld te worden. Aan de zuidzijde wordt een nieuwe bomenrij gerealiseerd die maximaal wordt doorgetrokken tot in de Edgard Tinelstraat.

Het doel is om het marktplein terug in relatie te brengen met het achterliggende landschap. Als een poliep spreidt het plein zich maximaal uit tot aan de groenstructuur in de randen van het projectgebied en koppelt het zich aan de bestaande beekvalleien en de hoger liggende kouters. De historische driftwegen en steenwegen zijn steeds de bestaande redenen geweest van het plein en worden bijgevolg opnieuw hiervoor ingezet.

Introductie van een dorpsdrempel

introductie van een groenstructuur

Herontdekking van het element water

De aanwezigheid van een gracht en drinkvijvers op het plein hebben meer dan alleen maar een functionele betekenis. Door het bestaande reliëf van het plein lagen deze elementen vroeger zeer juist ingepland. PULS_net herontdekt deze elementen en wil ze opnieuw introduceren. In de lengterichting wordt, daarom, een brede waterafvoer aangelegd die refereert naar de vroegere gracht en die bij regenweer zeer duidelijk zichtbaar wordt. De centrale afvoer vangt al het regenwater van de publieke ruimte op en voert het naar een watervlak tegenover het Gemeentehuis. Deze poel wordt letterlijk gesculpteerd uit het bestaande reliëf en poel fungeert als buffer die het water vertraagd afgeeft aan de achterliggende kerkkouter en de vallei van de Cotthembeek.

Duidelijke circulatie

Op gemotoriseerd niveau wordt gekozen voor een rondgang met éénrichtingsverkeer. De dorpsdrempel maakt de verbinding in de westelijke richting naar de N462 toe. De rijrichting naar Letterhoutem (oostelijk) wordt aan de zuidkant van het marktplein voorzien. Dit model volgt uit de meest aangewezen rijrichting. De keuze voor éénrichtingsverkeer is gestoeld op het inrichtingsprincipe om de verblijfskwaliteit te maximaliseren. Eenrichtingsverkeer minimaliseert het wegprofiel en verruimt het verblijfsgebied voor voetganger en fietser. Ter hoogte van de oorspronkelijke driften, de huidige doorsteken naar de achterliggend gebied, worden verbindingen tussen de hoofdcirculaties voorzien.

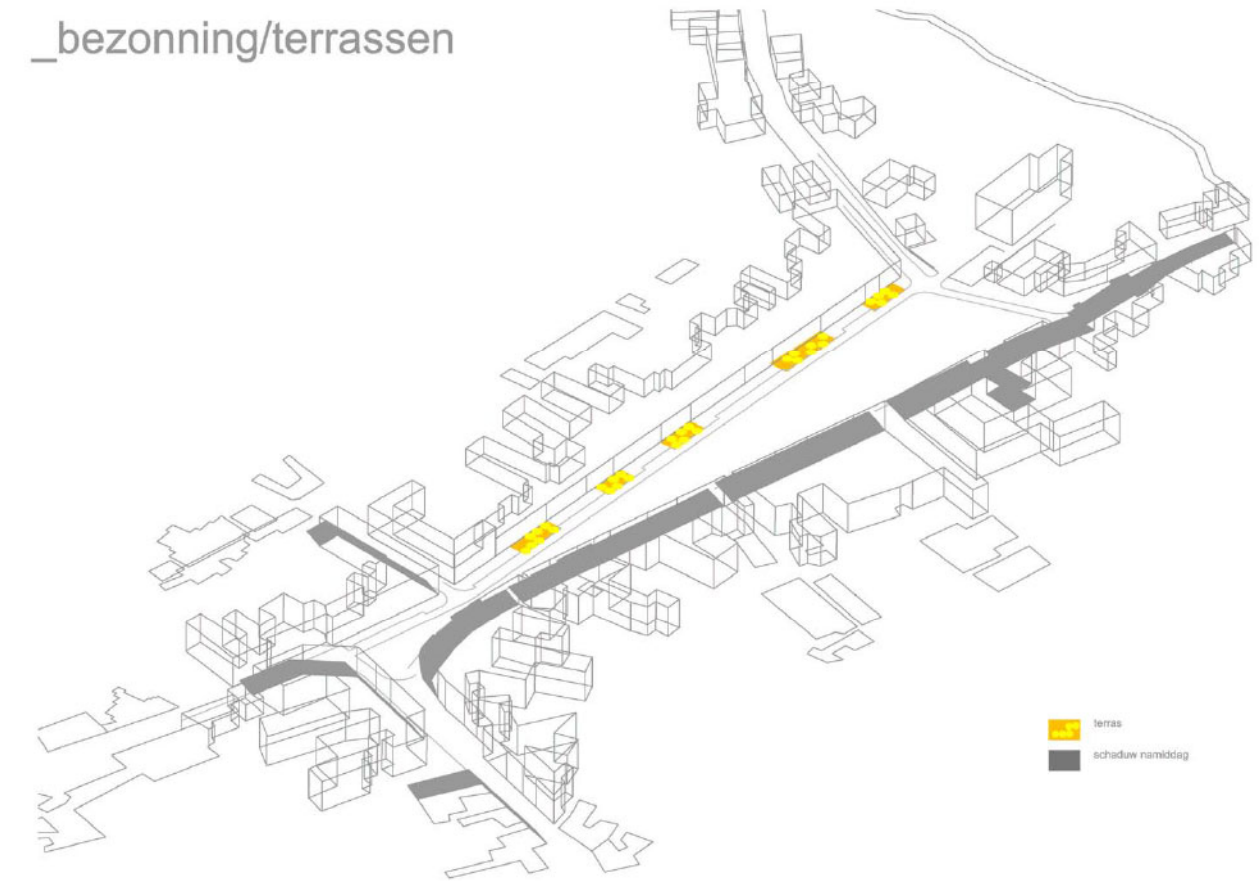

8. Specifieke bouwstenen voor het plein

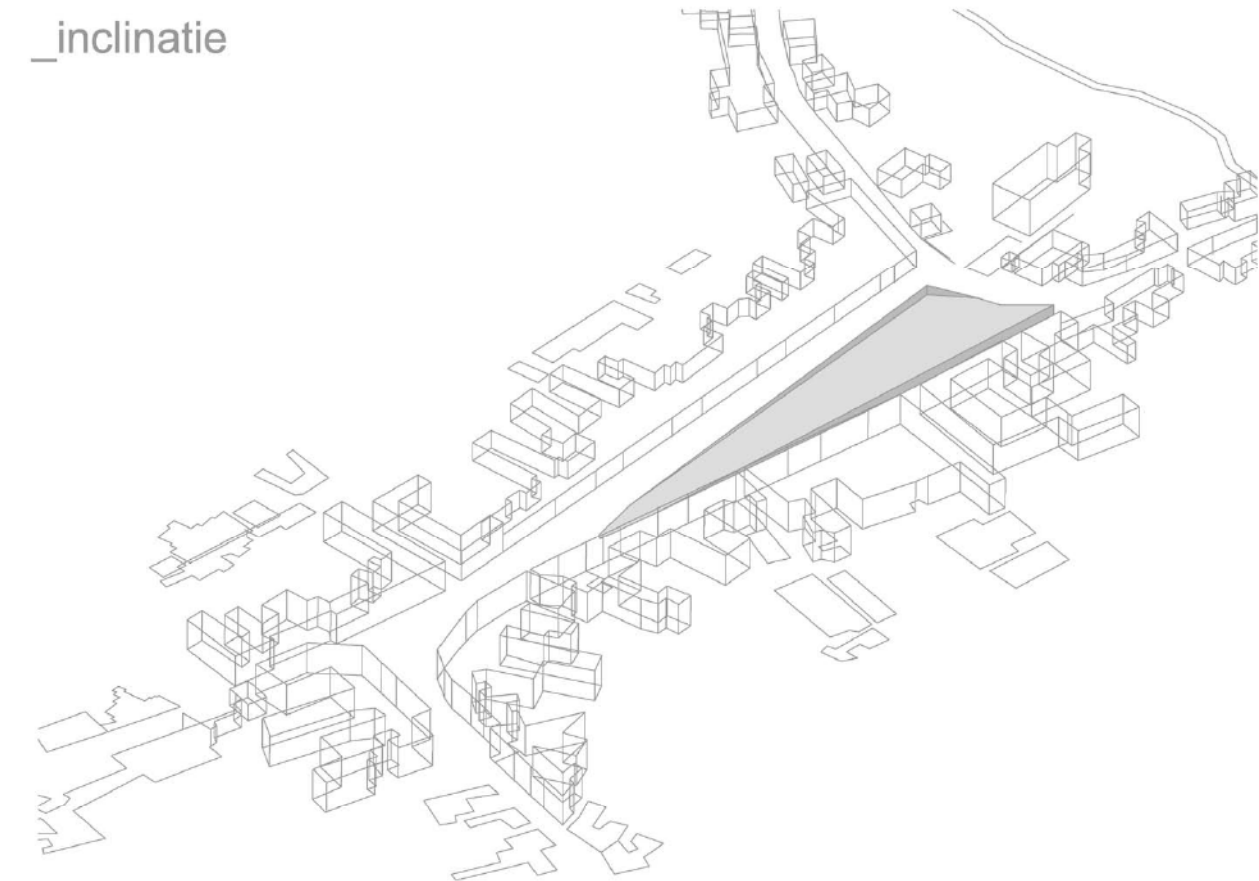
Bezinning terrassen

Er is een duidelijk onderscheid wat betreft bezinning tussen de beide langse zijden van het plein: de bezonde noordzijde en de zuidzijde die in zijn eigen schaduw ligt. Deze oriëntatie heeft een belangrijke rol gespeeld in de ontwerpkeuzen van het ontwerpteam. Het is een structureel gegeven dat terugkomt in de functionele opdeling van het plein. De bezonde noordzijde biedt plaats aan de 'drempel', de horeca, de terrassen, het flaneren ... De zuidzijde kan andere functies opnemen zoals het parkeren.

_bezinning/terrassen

_inclinatie

Inclinatie

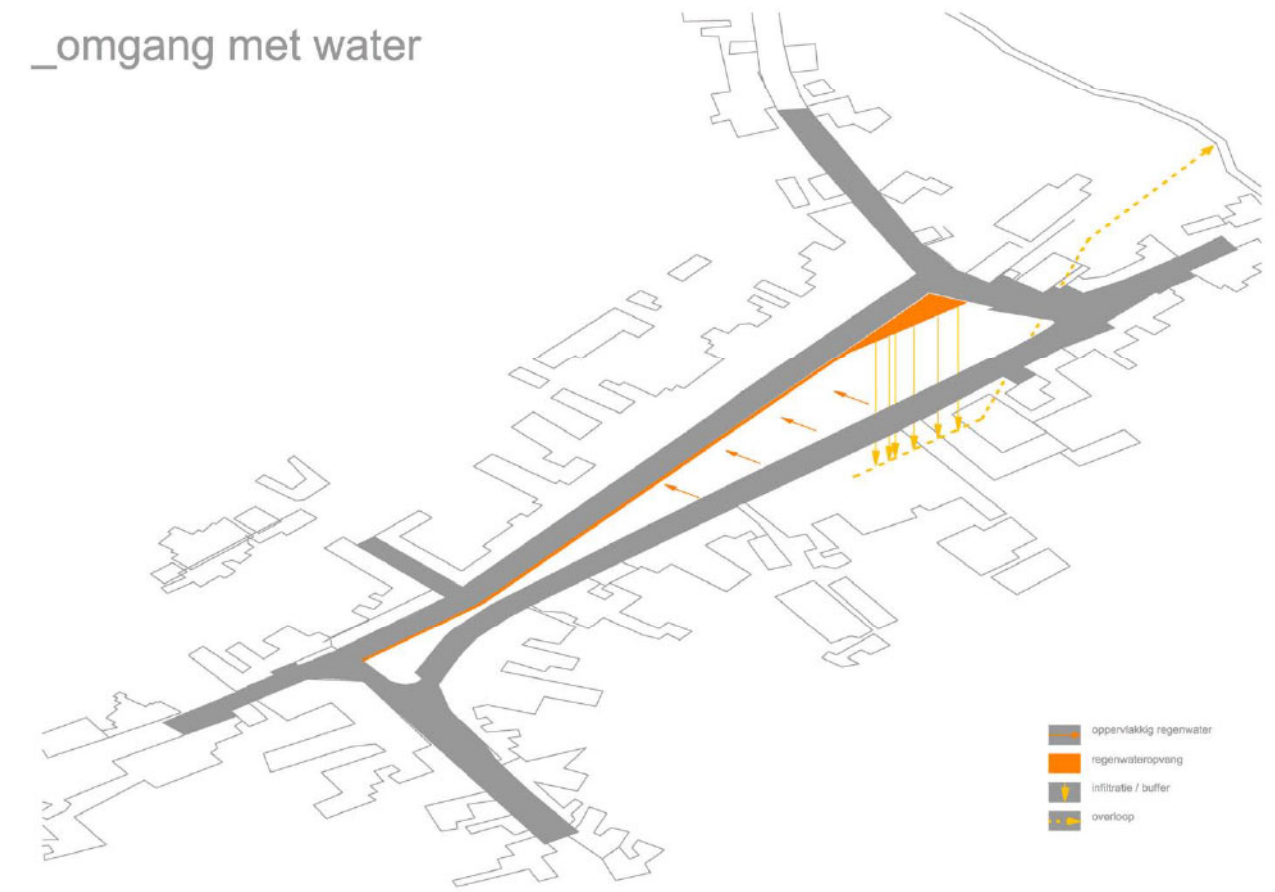
Het bestaande reliëf wordt verder geaccentueerd door een inclinatie van het groenvlak. Het vlak helt af naar een open goot die uitgeeft in het watervlak. De zijkant van het omhoog geplooid vlak begrenst enerzijds het plein, maar biedt ook een beperkte afscherming van de rij geparkeerde wagen.

Watersysteem

Het doel is om de totale oppervlakte van het plein op een duurzame en ecologisch verantwoorde manier om te springen met het waterbeheer. Door de toepassing van de ruime grasoppervlakte kan dit deel alvast direct door de bodem opgenomen worden. De overige verharde delen worden afgewaterd en opgevangen in de lange open goot structuur die uitmond in het watervlak. Dit watervlak is een gedeeltelijk buffer die het debiet vertraagd afgeeft aan de bodem of rechtstreeks aan de Cotthembeek.

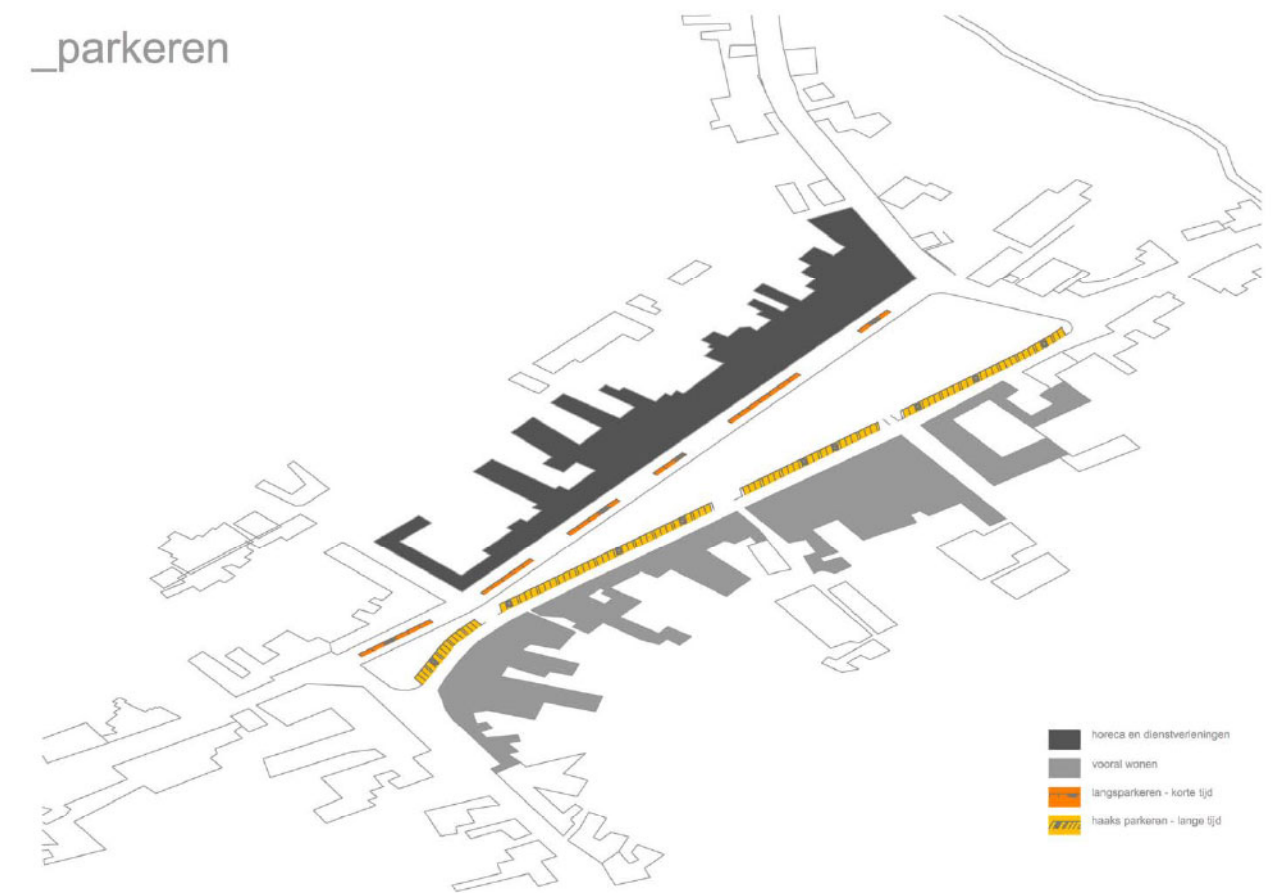
_omgang met water

Parkeren

Het lange termijn parkeren wordt georganiseerd aan de zuidkant van het plein onder de bomenrij. Onder 30° wordt schuingeparkeerd om het totale wegprofiel te minimaliseren. Aan de noordzijde worden bij de commerciële functies die het vereisen (bank, bakker,...), ruimten voor kort parkeren georganiseerd.

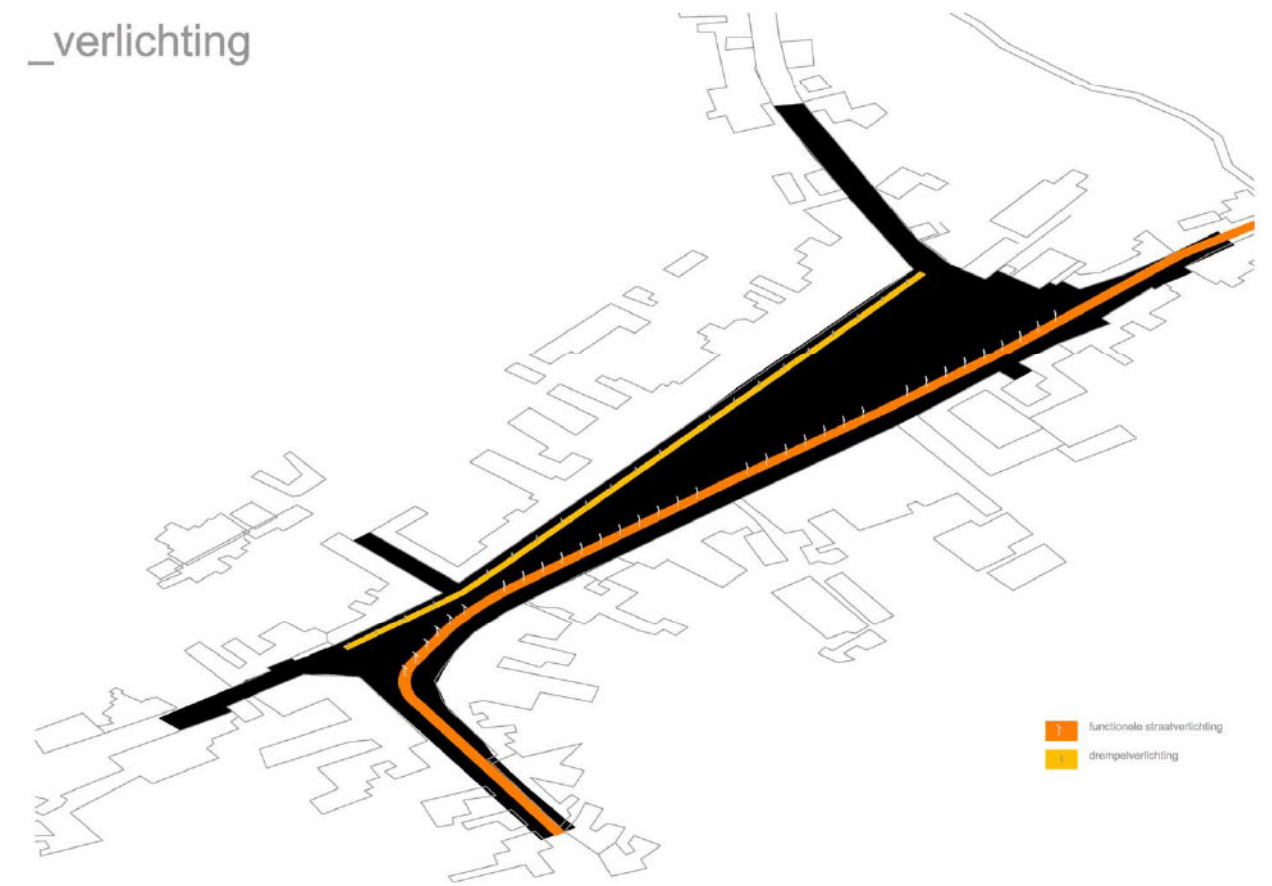
_parkeren

Verlichting

Langsheen de rijweg wordt een functionele verlichting geplaatst, die aansluit bij de verlichting van de omliggende straten. Op de dorpsdrempel worden eerder mooie armaturen geplaatst die een bepaalde sfeer kunnen geven aan het plein; Vloerspots die de sierheersters en de bebouwing aanschijnen aanschijnen,...

_verlichting

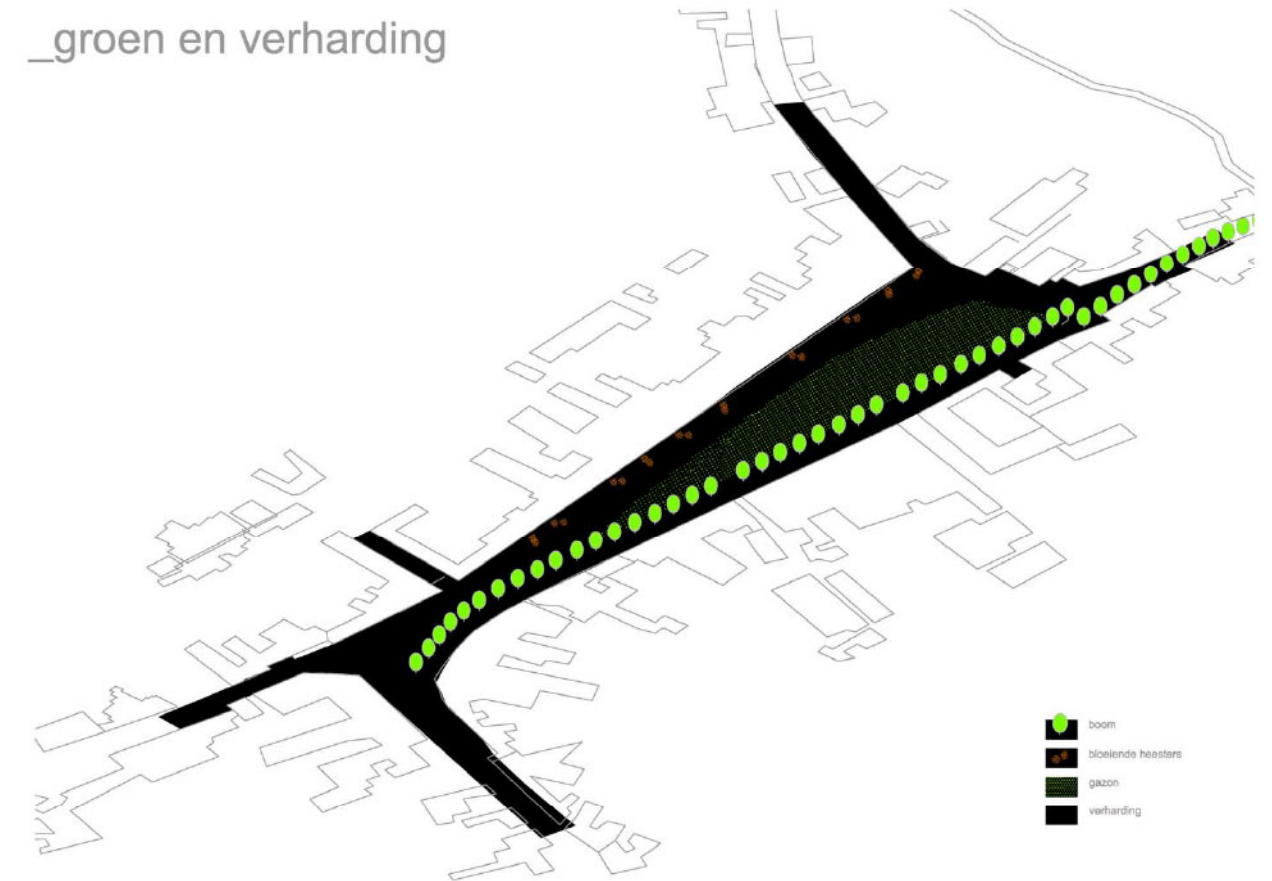

Materialen

De verharde delen van het plein en de trottoirs worden aangelegd met herbruikte kasseien. In de loopvlakken op de dorpsdrempel en op de trottoirs worden vlakke kasseien gebruikt om de toegankelijkheid te maximaliseren. Ter hoogte van de overgang tussen het grasvlak en de verharding worden kasseien met grasvoeg geplaatst. Er wordt gewerkt met een gradient van gras, over kasseien met grasvoeg naar verhard plein. Op de 'drempel' worden sierkerelaars voorzien, en langs de zuidzijde worden op één lijn, uniform grote lindebomen aangeplant.

De rijweg aan de zuidkant van het plein wordt in geruisloos zwart asfalt uitgevoerd.

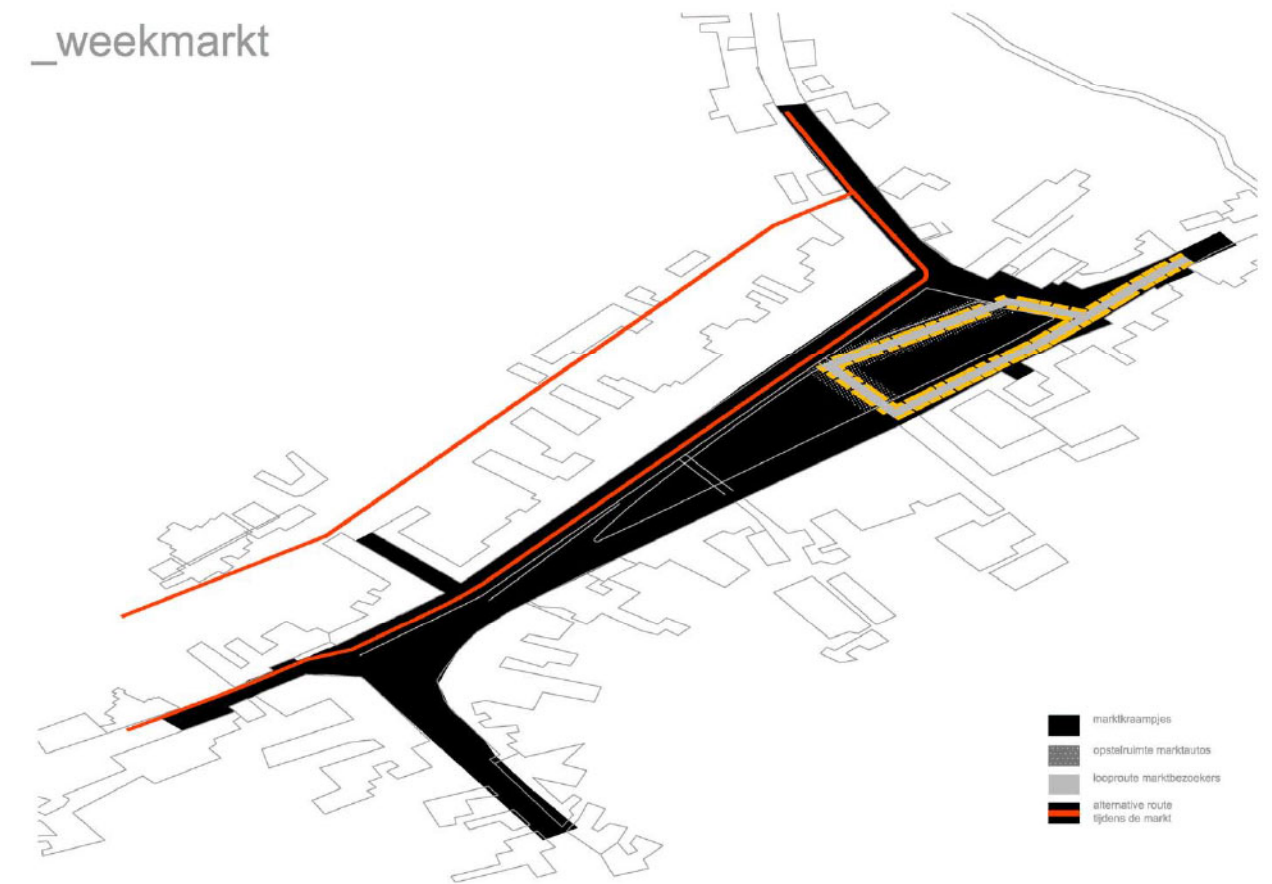
_groen en verharding

Weekmarkt

Commerciëel is het van belang een rondgang te maken in de weekmarkt. Hiervoor wordt een insnijding gemaakt in het grasvlak tegenover het gemeentehuis waarop de markt georganiseerd kan worden. Plaatselijk wordt het grasvlak onderbroken met gestabiliseerde grindvlakken om de toegankelijk van marktvoertuigen mogelijk te maken.

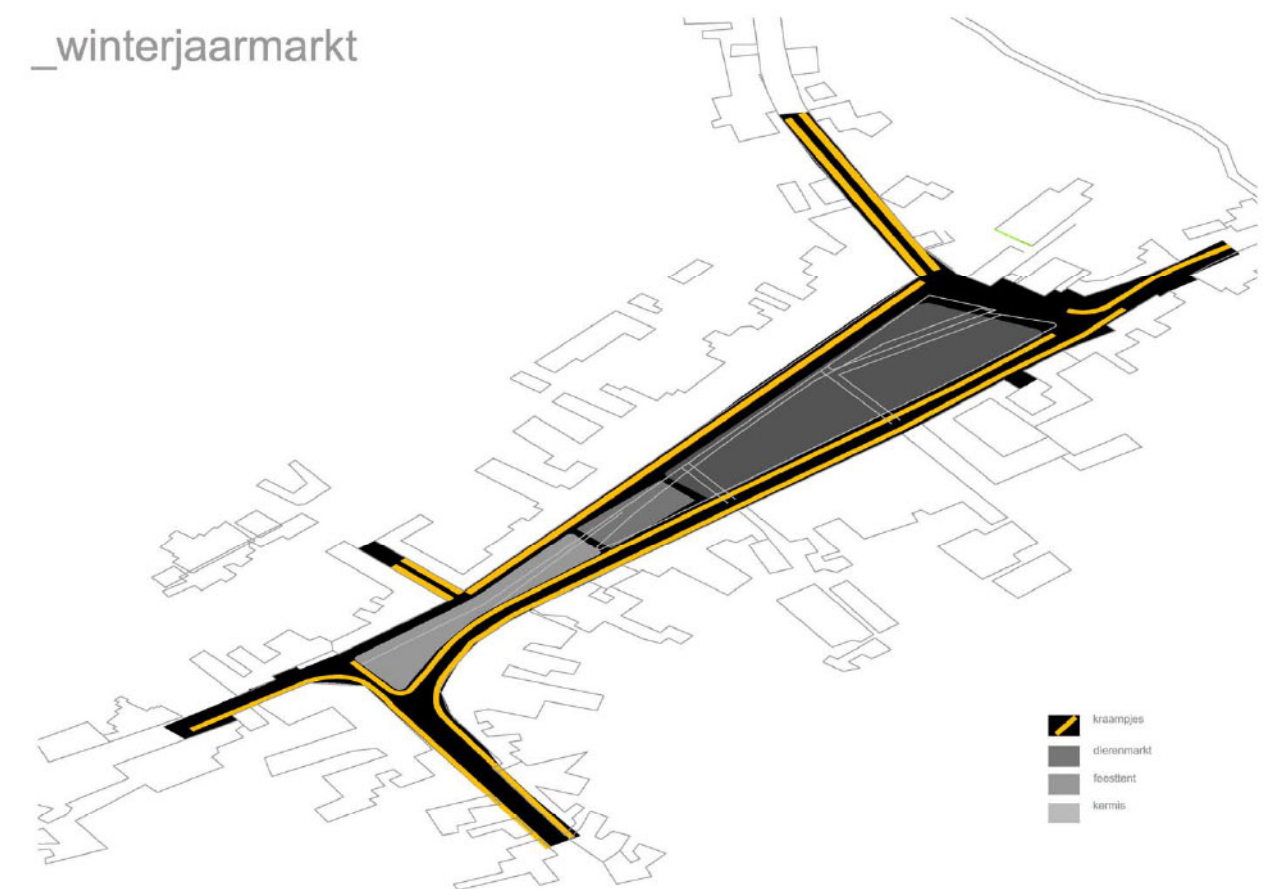
_weekmarkt

Jaarmarkt

De jaarmarkt is volledig volgens de traditie te organiseren. Aan de westzijde kan de kermis georganiseerd worden op het verhard gedeelte. In de overgangszone tussen verharding en grasvlak kan de feesttent geplaatst worden. Op het grasvlak kan de veemarkt georganiseerd worden. In de omliggende straten en op de dorpsdrempel kan de markt georganiseerd worden.

_winterjaarmarkt

Ontwerp

9. Ontwerptekeningen

10. Sferen

Colofon

PULS_net cvba

Kantooradres St. Elisabethstraat 38b 2060 Antwerpen
Postadres Ferdinand Maesstraat 51 2550 Kontich
t +32 3 270 16 15 f +32 3 270 16 16 info@pulsnet.be
fortis 001-4449620-15 BTW BE 870. 823. 438

Koen Heyvaert – Gert De Keyser - Filip Pittillion – Inne Van Herle
Philippe Teughels – Koen Derkinderen – Hardwin De Wever
Medewerkers Maarten Van Acker en Tom Wuyts

In samenwerking met

Evert De Baere Landschapsarchitect
Interescoutlaan 69 2627 Schelle

Vandehoek Coengracht + Kromwijk

Helmstraat 11 6211 TA Maastricht
Postbus 250 6200 AG Maastricht
t +31 43 3213714 f +31 43 3251577 bureau@vcenk.nl

Pieter Kromwijk landschapsarchitect en medewerkers
John de Groot – Marnix Janssens – Roel Mennen – Birgit Schmähling – Olivier Vet